Strict-secret: întâlnire româno-maghiară între şefii direcţiilor de informaţii militare

(Urmare din pag. I)

În sprijinul acestei afirmaţii au fost subliniate o serie de proiecte dintre care menţionez: descentralizarea conducerii economice, încurajarea proprietăţii private, libera iniţiativă a micilor întreprinzători, liberalizarea preţurilor, încurajarea cererii şi ofertei, libertatea presei, dreptul de constituire a noi partide şi organizaţii politice ale căror programe nu contravin intereselor Ungariei etc.

Mulţumindu-i pentru informarea prezentată şi asigurându-l că acestea vor fi raportate conducerii Ministerului român al Apărării, i-am solicitat totodată opinia sa în legătură cu apariţia în Ungaria a unor lucrări care contestau sau puneau la îndoială apartenenţa la România a unor părţi din Transilvania. Rezum discuţia noastră la două afirmaţii ale generalului maghiar: mai întâi, precizarea că aceia care revendică teritorii din jurul graniţelor ungare sunt foarte puţini în ţara sa şi, în al doilea rând, după părerea sa, «ori de câte ori Ungaria a pretins sau a încercat extinderea teritoriilor pe seama vecinilor a pierdut de fiecare dată şi mai mult, iar acum Ungaria nu poate risca şi alte pierderi».

Ne-am despărţit cu strângeri de mână, dar personal, reţinusem două concluzii: întâi, că informarea prezentată, pusă probabil de acord cu ceilalţi aliaţi din Tratatul de la Varşovia, constituia încă un avertisment colectiv dat politicii dogmatice, conservatoare din România, iar în al doilea rând, rezulta că, în acel moment, Ungaria nu reprezenta nici o ameninţare pentru ţara noastră.

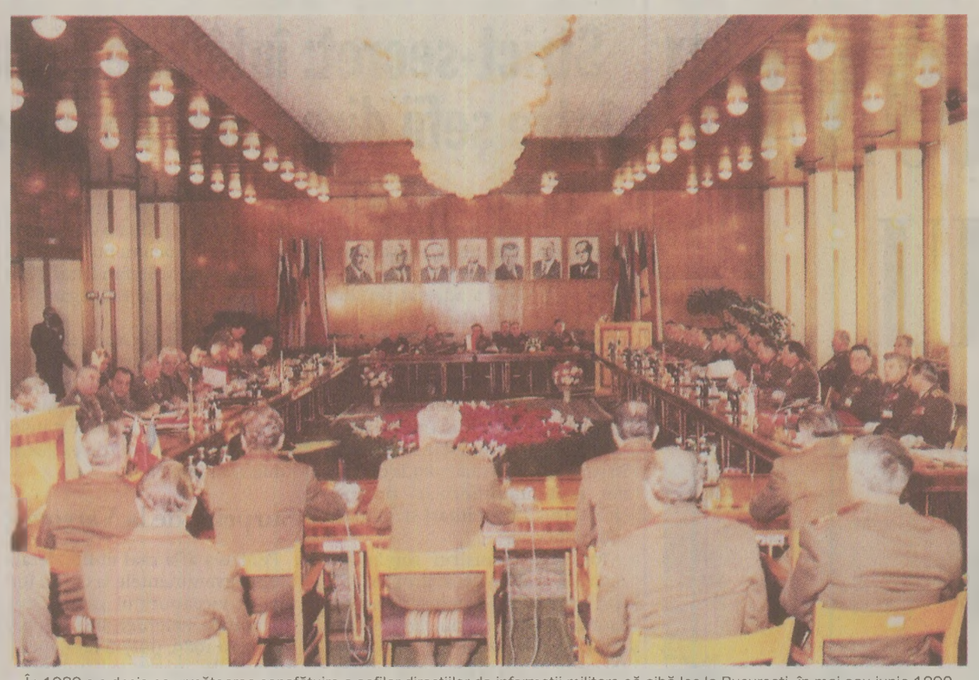

În 1989 s-a decis ca următoarea consfătuire a şefilor direcţiilor de informaţii militare să aibă loc la Bucureşti, în mai sau iunie 1990

Înaintarea unei informări de la întâlnirea respectivă forurilor ierarhice româneşti nu s-a soldat decât cu critici aspre şi avertismente la adresa ministrului Milea şi a mea, spunându-ni-se că ne aplecăm prea mult urechea la cei din afară, care nu agreează România. Penibilă situaţie am trăit! ... Mi-am amintit atunci de o reflecţie a unui mare gânditor, Nicolas Chamfort, dacă nu mă înşel: «Sunt ţări în care cei ce dau foc sunt lăsaţi în pace, în schimb sunt persecutaţi cei ce trag clopotele de alarmă». României de atunci i se potrivea întru totul această cugetare.

Firește că aparatul de propagandă, cenzura şi organele de contrainformaţii ale regimului comunist ţineau încă bine sub control accesul populaţiei la informaţiile de genul celor despre care am amintit.

Printre măsurile destinate anihilării informaţiilor despre reformele economico-sociale din alte ţări, pe plan intern aparatul propagandistic ceauşist a luat însă şi măsuri mai incisive. Astfel se explică lansarea unei adevărate campanii propagandistice cu privire la pericolul militar de la graniţele de nord-vest şi nord-est ale României. Se încerca reeditarea spiritului de solidaritate a populaţiei în jurul lui Ceauşescu, din august 1968. Numai că situaţia din anul 1989 era cu totul alta. Soarta regimului totalitar era deja hotărâtă. El mai avea puţine zile de trăit".

Un semn de întrebare

În prezent, România şi Ungaria sunt state membre NATO şi fac parte, împreună, din Uniunea Europeană. În urmă cu 20 de ani, ambele ţări erau membre ale Organizaţiei Tratatului de la Varşovia şi Consiliului de Ajutor Economic Reciproc. Cu alte cuvinte, în ultimii 60 de ani, cele două state nu au făcut şi nu fac parte din alianţe politico-militare sau economice adverse. În aceste condiţii, ne întrebăm dacă Direcţia de Informaţii a Armatei poate declasifica în prezent documentul-informare la care face referire fostul său comandant în memoriile sale. Acesta a fost prezentat chiar lui Nicolae Ceauşescu şi este important pentru a finaliza cercetarea ştiinţifică despre evenimentul care a avut loc la Varşovia, în perioada 15-19 mai 1989.

Dr Petre OPRIŞ

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Cum fentai intrarea în partid

(Urmare din pag. I)

Eram toate surorile eleve foarte bune, moştenind isteţimea părinţilor. Tata, cu şapte clase, dar iubind cititul, a venit de pe front cu o valiză de cărţi şi nu cu alte «prăzi de război». Am avut toate aceeaşi învăţătoare, doamna Rădulescu, între surori e diferenţă de câte patru ani. Nu ştiu de ce, poate pentru că era divorţată, noi îi spuneam «domnişoara», deşi era în vârstă şi avea copii şi nepoţi.

Îmi aduc aminte de orele de lucru manual, când «domnişoara» ne aducea de acasă bumbac – se cultiva bumbac pe atunci în Teleorman – să-i scoatem sâmburii, pentru ca să-l poată, apoi, îndruga. Trebuia să-l ascundem, dacă venea cineva de la cancelarie. Pe mine şi pe o altă colegă mai bună la carte ne trimitea toamna să-i spălăm cizmele de noroi. Mai târziu, la gimnaziu, am făcut o compunere în care îmi exprimam indignarea faţă de această «exploatare».

La sfârşitul clasei a V-a am primit prima lovitură de la «sistem» – mi s-a refuzat acordarea premiului I, pentru că familia mea avea altă apartenenţă religioasă decât majoritarii (era vorba, totuşi, de unul din cele 14 culte legale din România). Diriginta, rudă cu mine, m-a chemat să-mi explice că i se ceruse să facă lucrul acesta de secretarul PRM din comună. M-am supărat foarte tare, mi-am luat covorul adus de acasă pentru a împodobi scena de la serbare şi am plecat să-i spun lui tata. A încercat să mă consoleze, mi-a dat prima roşie coaptă din grădină, dar supărarea nu mi-a trecut. Acasă am luat un ac şi am înţepat ochii colegelor premiante din fotografia casei (nu ştiu dacă şi aşa m-am consolat).

Orgoliul mi-a fost satisfăcut mai târziu când, din cei 14 colegi care am mers la admitere la liceu, în comuna Piatra, la patru kilometri de sat, doar eu am reuşit în prima sesiune. Dacă nu se înfiinţa liceul cu un an înainte, nici eu, nici surorile mele nu am fi mers mai departe din motive lesne de bănuit.

După terminarea liceului am mers la Facultatea de Istorie din Bucureşti şi am reuşit «fără loc». Am stat un an acasă, m-am pregătit mai bine, şi în 1970 am intrat la Facultatea de Istorie din Sibiu, secţie a Universităţii din Cluj. Am plecat cu tata, care pentru asta a pus la CEC toată suma luată pentru un an de muncă la CAP – 1.000 de lei. Banii ăştia mi-au ajuns pentru drum şi cazare. Părinţii mei erau foarte bucuroşi că am reuşit. Mama a făcut cozonaci şi a servit femeile din echipa de la CAP în care lucra. Tata mi-a spus că un om de vază din sat, fostul cârciumar, i-a zis că reuşita mea e egală cu valoarea a 10 pogoane de pământ.

Din octombrie 1970 am plecat la Sibiu cu 100 de lei şi nu-mi amintesc să mai fi primit alte sume de bani, mai ales că aveam bursă, iar în ultimul an, chiar bursă republicană. Era să uit de cei 25 de lei trimişi de sora mai mare!

Am terminat facultatea cu 9,92, şefă de promoţie, dar a venit a treia lovitură. Aş fi vrut să rămân muzeograf la Sibiu, dar postul care până aproape de ziua repartiţiei a fost blocat. În toamnă, postul a fost ocupat de o colegă, fiica unui profesor din Sibiu. Una din surorile mele mi-a zis: «Ce să-i faci, tata nu e nici măcar şef de atelaj la CAP».

Am ajuns la Brăneşti (lângă Bucureşti), unde am deranjat planurile domnului director al liceului – Ciovlică. El aştepta pe altcineva acolo. Trei ani am fost terorizată cu inspecţii la ore, veneau, când directorul, când secretarul de partid. Am obţinut, însă, o nouă victorie: examenul de definitivat cu 10, şi atunci m-au lăsat în pace. După cinci ani am ajuns prin căsătorie şi concurs la postul din care, în curând, voi ieşi la pensie la Roman.

Îmi amintesc de o inspecţie de la Neamţ, făcută de inspectoarea de specialitate, Eliza Manolache. M-a văzut la trei ore şi la dirigenţie şi l-a asistat şi pe colegul meu mai tânăr. În discuţia pe care a avut-o cu noi, am fost lăudată, dată de exemplu, dar după o săptămână în raportul de inspecţie eu aveam calificativul „bine" şi colegul era fără calificativ. Nu am fost membră PCR, deşi, pe rând, secretarii BOB din liceu îmi adresau invitaţia de a intra în partid. Am evitat, pe motiv că aveam doi copii şi nu puteam merge la şedinţe şi alte activităţi.

În toamna anului 1989 trebuia să-mi fac dosarul cu cererea de primire. În mod intenţionat am dat ca persoană care putea să dea referinţe despre mine din anii de liceu, o fostă colegă ajunsă ofiţer de securitate la Alexandria. În acea perioadă ea scrisese o faimoasă poezie la moartea lui Leontin Sălăjan. Colega mea a spus că familia mea aparţine altui cult religios decât celui ortodox şi dosarul a fost respins. Secretara BOB din şcoală m-a anunţat, foarte afectată, acest lucru şi a rămas foarte mirată când i-am spus că nu sunt deloc supărată.

Revoluţia m-a prins la prietena mea, profesoară de limba engleză şi naşa băiatului meu, învăţând pentru examenul de Socialism Ştiinţific. Eram înscrise la gradul I didactic. Eram la tema despre «Organizaţiile de masă şi obşteşti», când soţul meu a sunat şi i-a spus prietenei mele să viu acasă că e «stare de urgenţă». Aceasta l-a luat în râs pe soţul meu: «Ce e, cumetre, nu te mai înţelegi cu copiii şi ai decretat stare de necesitate?». La care el i-a răspuns să deschidă televizorul şi să vadă ce e la Bucureşti. Am lăsat totul baltă şi am venit, speriată, acasă. Am urmărit evenimentele la tv, nu ne venea să credem ceea ce vedeam, dar... am scăpat de examenul de Socialism Ştiinţific.

Am trecut prin multe sperieturi cauzate de zvonurile despre teroriştii, despre apa otrăvită, dărâmarea barajului de la Bicaz şi altele. În noaptea de 26 ianuarie 1990 se aştepta o mare acţiune a teroriştilor. Eram singură cu copiii şi am pus fotoliul în uşa de la intrare, din cauza unor zgomote care s-au auzit toată noaptea. Eu credeam că sunt teroriştii când am aflat că zgomotul venea de la vecinul de la etajul al doilea, care-şi serba ziua de naştere. Am trăit câteva luni cu frică, de nici nu mi-am mai dat băiatul la cămin, avea 3 ani".

(a consemnat Ionela GAVRILIU)

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. I)

Şedinţa Comitetului Politic Executiv

La sediul Comitetului Central a avut loc şedinţa Comitetului Politic Executiv al CC al PCR. În cadrul întâlnirii s-au examinat: Raportul privind îndeplinirea planului la indicatorii fizici şi valorici în industrie, comerţ exterior şi investiţii, în perioada 1 ianuarie-31 august 1989; Raportul privind încadrarea în consumurile normate de materii prime, materiale, combustibili şi energie electrică, în semestrul I al anului 1989; Raportul privind utilizarea maşinilor, utilajelor şi instalaţiilor din industrie, construcţii şi transporturi în semestrul I al anului 1989; Raportul privind îndeplinirea planului de reparaţii capitale, revizii generale şi modernizări ale fondurilor fixe în semestrul I al anului 1989.

Zvi Mazel, noul ambasador al Israelului

Nicolae Ceauşescu l-a primit în audienţă pe Zvi Mazel, noul ambasador al Israelului în România, care şi-a prezentat scrisorile de acreditare. În cadrul întrevederii, diplomatul a transmis un „mesaj prietenesc" preşedintelui român din partea lui Chaim Kerzon (preşedintele Statului Israel), Yitzhak Shamir (primul-ministru) şi Moshe Arens (ministrul de Externe). În ciuda schimbului de mesaje protocolare, relaţiile dintre cele două state erau destul de tensionate în 1989 din cauza recunoaşterii statului Palestina de regimul de la Bucureşti.

Depăşirea planului la Chimica – Turda

„Colectivul de muncă" de la Întreprinderea Chimica (Turda, jud. Cluj) a anunţat realizarea în avans a planului pe patru ani din cincinalul în desfăşurare. Efortul lor a survenit „în dorinţa de-a cinsti aşa cum se cuvine Congresul al XIV-lea al partidului", după cum susţineau propagandiştii unităţii. Până la finele anului, „oamenii muncii" turdeni de la Chimica intenţionau să obţină suplimentar o producţie în valoare de 1,5 milioane de lei. Însă ei nu lucrau aşa din rutină, aducând pe piaţă mereu produse noi „cu caracteristici tehnice şi funcţionale ridicate". Valoarea noilor produse asimilate în producţie se ridica la peste 29.000.000 de lei.

Îmbunătăţiri tehnice

La Secţia de construcţii noi a Întreprinderii Mecanice de Material Rulant din Paşcani a fost asimilat un nou tip de vagon, respectiv vagonul platformă cu tară redusă, rod al colaborării specialiştilor din unitate cu Institutul de Cecetare şi Proiectare a Ministerului Transporturilor şi Telecomunicaţiilor. Reproiectarea unei serii de componente grele, înlocuirea trafelor din metal şi alte asemenea măsuri au redus consumul de metal cu patru tone pe unitatea de produs, acestuia menţinându-i-se fiabilitatea şi siguranţa în exploatare.

Pentru sănătatea solului

Campania de recoltări care se afla în plină desfăşurare nu trebuia să se încheie doar cu strângerea roadelor de pe tarlale. „Conservarea şi îmbunătăţirea proprietăţilor fizico-chimice ale solului" era următoarea îndatorire a inginerilor din CAP-uri şi IAS-uri. Spre exemplu, în judeţul Cluj se executaseră de la începutul anului „amenajări complexe" ale unor bazine hidrografice afectate de eroziune. Nivelul lucrărilor era cu 14% mai sporit decât în anul precedent. Agronomii din acest judeţ şi-au îndreptat atenţia mai ales asupra amenajării antieroziune a suprafeţelor care urmau să fie plantate cu pomi fructiferi şi viţă-de-vie, executând terase clasice numai pe terenurile în pantă, improprii culturilor de câmp.

Reorganizarea clubului de fotbal Poli Iaşi

În cadrul Plenarei Consiliului Clubului Sportiv Politehnica Iaşi a fost luată o serie de măsuri organizatorice pentru îmbunătăţirea activităţii sportive. Aşadar, Ion Bucu (fost jucător al echipei) a fost numit în funcţia de vicepreşedinte cu probleme de fotbal al clubului, iar la conducerea secţiei de fotbal au fost desemnaţi şeful de lucrări ing. Nicolae Bodea, preşedinte coordonator, şi ing. Puiu Ioil, preşedinte.

„Naţionalul" craiovean, pe litoral

S-a încheiat turneul Teatrului Naţional din Craiova pe litoral, efectuat în perioada 24 august-4 septembrie. În cadrul acestuia s-au prezentat 12 spectacole cu comedia „Preşul" de Ion Băieşu în localităţile Constanţa, Techirghiol, Medgidia, Mangalia, Neptun, Eforie Sud şi Eforie Nord.

Ilarion ŢIU

ARTICOLUL ZILEI

Descoperirile din peştera de la Grohot

Că legendele nu sunt simple fabulaţii arcuite pe volutele fanteziei şi că, adeseori, pornesc de la întâmplări reale o dovedeşte şi descoperirea din satul Grohot, judeţul Hunedoara. Aici, pe Valea Ribicioarei (într-o microzonă carstică de pe rama nordică a Depresiunii Bradului, extrem de greu accesibilă), doi speologi amatori, Florin Tosca şi Petru Toda, au explorat în 1975 o peşteră, iar pe pereţii ei, un şir de desene rupestre, unice, s-a stabilit ulterior, pentru arealul ţării noastre. Şi tot celor doi temerari alpinişti ai subteranului le datorăm, deopotrivă, identificarea, într-o galerie de inferioară a domului carstic, a unui schelet uman şi a unor oase de Ursus spelaeus. Ulterior, peştera „La cizme" (botezată aşa după denumirea atribuită de către localnici locului respectiv) a mai fost vizitată de o echipă lărgită de speologi a clubului „Zarandul", de tehnicianul geolog Mircea Nadopaca (care o cartează şi desprinde releveuri de pe desenele rupestre), de muzeograful Alexandru Andiţoiu, de arheologul Vasile Boroneanţ şi antropologii Irina Rîşcuţia şi dr Cantemir Rîşcuţia.

Cu sute de ani în urmă, ne informează reporterul ancestral, în satul Grohot ar fi trăit un bărbat tânăr, pe nume Vicu. Blestemat de nevastă-sa, el cade victimă unor forţe oculte care îl transportă şi îl obligă să trăiască şapte ani de-a rândul în întunericul unei peşteri. Reîntors acasă, nevasta îl primeşte cu duşmănie, îl supune la munci umilitoare. Amărât, deznădăjduit, Vicu revine în peşteră, unde îşi sfârşeşte zilele.

Ce ne relevă inventarul arheologic al peşterii? Remarcabil este în primul rând faptul că în galeria de la intrare, pe peretele din sud, se află incizate desene de un caracter aparte, unice, cum spuneam, în arta rupestră din ţara noastră. Este vorba de aproximativ 12 cercuri, incizate probabil cu un instrument de silex sau de fier bine ascuţit, în fapt cu un soi de compas primitiv. În interiorul, sau în afara lor sunt prezentate motive vegetale (copac schematizat), păsări şi motive cruciforme, sau poate chiar motive umane schematizate. În ceea ce priveşte scheletul, acesta a fost găsit în poziţie chircită şi înconjurat de bolovani, întregul mormânt astfel delimitat fiind orientat pe direcţie est-vest. La capătul craniului, acoperit parţial de argilă şi guană, a mai fost identificată o vatră de foc cu urme de cenuşă şi cărbune. Este posibil, sunt de părere arheologii, ca galeria să fi avut odinioară o comunicare spre pârâul Ribicioara, deoarece printre grohotişurile acumulate în exterior, pătrund acum rădăcini de plante şi chiar o rază firavă de lumină. Urmele pământeşti ale misteriosului personaj (Vicu din legenda pomenită?!) au fost supuse unei temeinice cercetări antropometrice de către un grup de specialişti, alcătuit din antropologii Irina şi dr Cantemir Rîşcuţia şi dr Lucia Pălţănea. Din păcate, datarea scheletului prin cronometrie absolută (nuclizi radioactivi) nu s-a putut face cu precizie nici până în prezent. Încercările repetate întreprinse de un arheolog american, vizitator al ţării noastre, precum şi cele executate de specialişti autohtoni s-au dovedit infructuoase şi neplauzibile. Dar cercetările continuă. Sub raport antropologic, au fost utilizate peste 80 de criterii oseometrice numai pentru precizarea sexului. S-a stabilit în cele din urmă că este vorba de un bărbat de 20-25 de ani cu o structură gracilă (constituţie delicată, motiv pentru care stabilirea sexului s-a făcut cu multă dificultate), care a fost adus şi înmormântat aici conform unui ritual funerar păşnic şi nu aruncat prin gura avenului.

Am mai aflat că prelevarea unei replici în ghips a craniului va permite antropologilor Irina şi Cantemir Rîşcuţin să procedeze la reconstituirea grafică şi plastică a fizionomiei misteriosului personaj. În legătură cu legenda amintită a mai fost formulată o ipoteză: în urmă cu sute de ani, peştera a avut şi la acest nivel o ieşire şi că, astfel, descoperirea scheletului de către localnici a făcut posibilă naşterea unor fabulaţii mitice. Mai multe amănunte la încheierea cercetărilor, când vom reveni, publicând şi „fotografia" amintitului personaj.

Liviu Timbus
Flacăra, nr. 35/1989

SINGUR PRINTRE „FRAŢI ŞI SURORI"

(Urmare din pag. I)

Îmi amintesc, în această ordine de idei, de o deplasare pe care am efectuat-o în vara lui 1989 în Cehoslovacia. Sincer să fiu, atunci când colegii de la secţia „Sport" a ziarului, care, prin natura împrejurărilor, aveau şansa de a prinde mult mai multe ieşiri, m-au avertizat să nu mă aştept la cine ştie ce cordialitate sau la turburătoare efuziuni. Păstrasem însă iluzia – păguboasă, recunosc azi! – că acel august 1968, când România şi Preşedintele său, condamnaseră în mod public şi curajos „invazia frăţească a trupelor Tratatului de la Varşovia" nu fusese dată prea uşor uitării.

Gravă eroare! În primul rând pentru că autorităţile de la Praga – inclusiv cele din presa de tineret – erau în funcţie tocmai datorită sistemului de putere instaurat în baza „ajutorului trupelor frăţeşti". În al doilea rând, pentru că gazdele nu aveau nici un interes să ne înlesnească întâlniri şi contacte directe cu tineri obişnuiţi, adică neînregimentaţi politic. Vorba aceea: „Deschidere, deschidere, dar nici chiar aşa?!"

De regulă, discuţiile cu gazdele cehoslovace – în primul rând cu cei de la redacţia gazetei Mlada Fronta, omolgul cehoslovac al Scînteii tineretului – se conformau butadei: „Dialogul este o suită de monologuri paralele". Mai mult, din chiar tonul folosit de gazdele noastre pe parcursul întâlnirilor se putea deduce, fără mare efort!, că există o barieră nevăzută, dar reală şi puternică între continentele noastre. Şi, din păcate, nu puţine erau prilejurile de care se ajutau „fraţi cehoslovaci" să puncteze, pe cât de subtil-studiat pe atât de direct! De pildă, într-un magazin de cafea, însoţitorul nostru, altminteri un domn foarte drăguţ, săritor şi afabil, văzând cu cât jind cercetam rafturile şi cu câtă minuţie ne chibzuiam banii de diurnă, ne-a spus, chipurile, cu bucurie: „Ştiu că voi, în România, aţi fost privaţi o vreme, de asemenea delicii din import, dar, odată plătită datoria externă, sunt sigur că veţi avea la dispoziţie mai multe sorturi de cafea decât noi, cehoslovacii. Mai ales, având în vedere excelentele relaţii de strânsă prietenie care există între ţara voastră, în special între preşedintele Ceauşescu, şi ţările în curs de dezvoltare, dintre care multe sunt mari producătoare de cafea."

Şi, pentru a-mi pune ceva sare pe rană, acelaşi însoţitor al delegaţiei noastre de presă şi-a compus o mină misterioasă şi ne-a spus cu o voce intenţionat scăzută şi cvasi-conspirativă: „Pe când noi, fiind sub supravegherea trupelor celor 5 state ale Tratatului de la Varşovia, a trebuit să ne descurcăm după cum ne-a dus capul". A mai făcut o pauză şi a adăugat: „Pentru întreţinerea trupelor Tratatului, respectivele state membre varsă anual la bugetul nostru federal o anumită sumă. Ei bine, suma asta este folosită de guvernul Cehoslovaciei pentru a achiziţiona anumite produse de lux, cafea, ţigări străine, whisky şi alte de-astea, cu care îi mai facem pe concetăţenii noştri să uite de asemenea lucruri mai puţin plăcute."

Iar asta nu a fost decât una dintre replicile, chipurile, subtile, în realitate, neiertătoare şi tăioase, pe care ni le serveau „zariştii fraţi" din presa „frăţească".

La întoarcerea în ţară am povestit asemenea isprăvi redactorului-şef Ioan Strugariu, un om de un deosebit simţ al realităţii. M-a ascultat şi mi-a răspuns sec: „Cred că nu îţi faci iluzia că, dacă treci lucrurile astea în nota-raport către Secţia de presă (a CC al PCR)o să faci gaură în cer". Drept pentru care mi-a explicat: „Cei care pricep lucrurile astea, deşi sunt tot mai mulţi, nu au putere de decizie politică. Iar cei care au această putere – ori nu vor, ori nu pot să priceapă toate astea!"

Şerban CIONOFF

Apa, şi din cer, şi din pământ, inamicul nr. 1 al blocurilor arădene!

(Urmare din pag. I)

Asta se manifesta mai ales, extrem de vizibil, la casele de raport din centrul municipiului Arad, care pe fondul indolenţei chiriaşilor au ajuns din monumente arhitecturale ruine dizgraţioase. Au fost familii care zeci de ani nu şi-au vopsit tocul ferestrelor sau uşile; nu s-au îngrijit de balustradele artistice ale balcoanelor sau ale casei scărilor; nu au făcut nimic în casele primite de la stat. O fostă angajată ECRAL, Letiţia Ardelean, contabilă a instituţiei, ne-a relatat cum au existat chiar şi cereri de înlocuire a capacelor de veceu, deoarece chiriaşii nu voiau să le schimbe pe banii lor.

„Vorbind despre întreţinerea blocurilor, trebuie să subliniez scăzutul spirit civic şi gospodăresc al unor locatari ale căror apartamente se prezintă – datorită neîngrijirii – într-un avansat grad de degradare. Ca de pildă, unele apartamente din blocurile A-11, 5-1, 5-2 şi 5-3 – Calea Aurel Vlaicu, 124 şi 232 Micălaca, 102 – str. O. Terezia, Bl. 2-1 şi B 2-2 – Calea Romanilor" – spunea directorul Nincu.

Din cauza deselor probleme legate de inundaţii, arhitecţii au schimbat soluţia tehnică de realizare a noilor blocuri arădene. Cele construite chiar în anul 1989 pe Calea Armatei Roşii au fost prevăzute cu şarpantă, şi s-a luat decizia adoptării acestor soluţii la toate blocurile cu patru niveluri care urmau să se realizeze în Arad după 1990. Revoluţia a zădărnicit aceste planuri. Ultimele opt blocuri din Arad dotate cu şarpantă pe banii statului, în municipiul Arad, în anul revoluţiei, au fost cele de pe Bulevardul Republicii nr. 31, Str. Crişan nr. 1 şi Str. T. Vladimirescu nr. 8 şi nr. 14, paralel cu terminarea montării şarpantelor – lucrare începută în 1988 – la clădirile de pe străzile Grozescu, Praporgescu şi Republicii.

Şi blocurile proprietate personală puteau beneficia de reparaţii de la ECRAL, dar numai contracost, la preţul mediu de 600 lei/metru pătrat, prin cooperativa „Constructorul" şi IPP.

Apa nu a afectat însă structura blocurilor prefabricate numai la nivelurile superioare. Problemele deosebite s-au întâmpinat la Arad cu pânza freatică. Majoritatea covârşitoare a blocurilor au şi astăzi pivniţele inundate. Dacă acum se găsesc rapid soluţii de scoatere a apei, la momentul respectiv, boxele inundate erau focare de infecţie. Oamenii, deşi şi-au plătit boxele, nu le-au putut folosi niciodată. Este cazul blocului Y 9 de pe Aleea Ulise, unde regimul comunist a comasat nu mai puţin de 264 de familii – o mică comună, pe câteva mii de metri pătraţi... La desele reclamaţii, ECRAL Arad a reacţionat şi în anul 1988 a executat acţiuni de evacuare a apei din subsolurile a 79 de blocuri. O oră de utilizare a pompei electrice era facturată cu 50 de lei. În cursul anului 1988 a fost refăcut complet sistemul intern de scurgere a apelor reziduale la 50 de blocuri, şi alte 50 erau planificate în 1989. La aproape jumătate din blocurile a căror sisteme interioare de scurgere au fost complet refăcute, problemele au reapărut după câteva luni.

Andrei ANDO

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. I)

Tot la Braşov, cu o săptămână înainte de manifestaţie, se ştia că va trebui să existe o proporţie de 3/1 între portretele „lui" şi cele ale „ei". Cu două zile înainte de eveniment însă, s-a anunţat că proporţia trebuie să fie de 1/1. Că doar e „jumătatea" egală lui, nu o biată „treime", nu? Amuzant e că nu prea au reuşit să găsească tablouri de-ale ei la „aceeaşi dimensiune", aşa că, pentru a putea păstra proporţia stabilită, au trebuit să mai reducă din portretele „lui"! Dumnezeule, toate acestea par o nebunie din altă lume, dar, din nefericire, e cea mai goală-goluţă realitate. Astea sunt deci marile probleme ce se pot pune conducerii unui judeţ în care oamenii aproape că mor de foame, n-au apă caldă, n-au condiţii de transport şi nici de muncă, ba mai sunt şi victimele unei poluări ruinătoare! Tot acest aparat de politruci nu pare a avea alte preocupări decât cum să le iasă mai bine nenumăratele sărbătoriri ale analfabetei perechi. O fi comunismul o prostie sinistră, în general, dar în România parcă şi-a pus şi toate însemnele fuduliei imbecile.

Liviu Antonesei, Jurnal din anii ciumei: 1987-1989. Încercări de sociologie spontană, Iaşi, Polirom, 1995, p. 92-93

SFÂNTUL NEÎNCORONAT AL ARDEALULUI

(Urmare din pag. I)

Preotul Crăciun Oprea își aduce aminte despre alte întâlniri cu Arsenie Boca: „În 1958 am venit de Florii la Cinciș, în vacanță, cu un coleg care fusese ucenic al părintelui. Am reușit să vorbesc atunci cu el. Era un vizionar și cunoștea sufletul omului, chiar dacă acela nu se spovedea. La Cinciș venea la casa socrului meu, cu care era în bune raporturi. Socrul meu avea în 1958 niște boi foarte frumoși, cu care se tot lăuda. Părintele Arsenie i-a zis atunci «Să vezi cum vei da boii aceștia cu semnătură, fără bani!». A venit colectivizarea și a dat boii așa cum prevăzuse părintele". Anișoara Oprea își amintește și ea de o întâmplare cu Arsenie Boca: „Venea în Cincișul vechi și urcând pe lângă drumul bisericii, a dat cu nuiaua pe care o avea în mână într-un păr, spunându-ne că va fi apă peste locurile acelea. Noi nu înțelegeam. Satul era în groapă și ne gândeam că ne va lua apa. Am întrebat «Dacă ajunge apa până acolo, ce va fi? Ne vom îneca?». Ne-a răspuns «Nu, nu vă veți îneca!». A avut dreptate. Peste patru ani satele au fost strămutate și în locul lor a apărut un lac de acumulare. Părintele Oprea își mai amintește de o întâmplare care s-a petrecut sub ochii soacrei sale: „Soacra mea suferea de picioare și insista să meargă la Prislop. După ce făcea slujba, părintele stătea cu oamenii. S-a dus la socrii mei, care erau într-o căruță. Arsenie cunoștea păcatele oamenilor și nu primea pe oricine. S-a întâmplat că a venit o doamnă, după slujbă, iar părintele i-a zis: «După ce ai venit?! Că și așa nu te spovedesc. Pe lumea cealaltă pregătește-te de furcă și de cuțit!». Știa că a făcut avort. Nu stătea de vorbă cu cei cu păcat. Le știa păcatele, cum îi vedea!". Drumul lui Arsenie Boca ajunge la Drăgănescu, unde va picta biserica, iar apoi la Mănăstirea Sinaia".

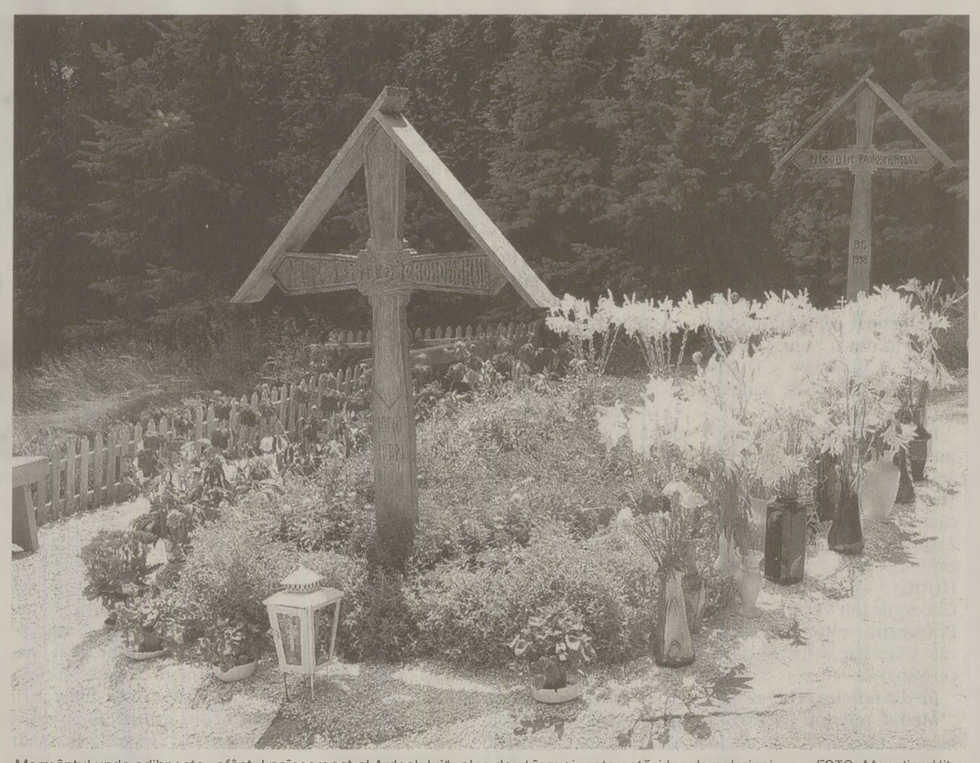

Mormântul unde odihnește „sfântul neîncoronat al Ardealului", ales de el însuși, este astăzi loc de pelerinaj FOTO: Monalise Hihn

Sfârşitul dictaturii

În anii aceia se vorbea foarte mult despre previziunile părintelui Arsenie Boca. Sunt foarte multe voci care spun că atunci ar fi prevăzut sfârșitul familiei Ceaușescu, spunând că „miroase a praf de pușcă". Părintele Daniel de la Vârșeț povestește că în 1988 Arsenie Boca a ținut o slujbă în care a vorbit despre sfârșitul dictaturilor. Era exact cu un an înainte să izbucnească evenimentele de la Timișoara. Părintele a întrezărit chinurile prin care va trece. Avea darul rugăciunii, iar multe persoane spun că își vedea și propriul viitor, suferințele și arestarea, dar nu se tulbura prea tare. Știa că pentru mântuire trebuie să le înduri pe toate, sfătuindu-i pe credincioși să rabde, să accepte senini vrerea lui Dumnezeu. Dosarul său de urmărit de fosta Securitate cuprinde în jur de o mie de pagini. Părintele Arsenie era căutat de către foarte mulți credincioși, iar faptele sale și învățăturile erau relatate mai ales în Ardeal și Țara Făgărașului. Se vorbea că ar fi prevăzut și cutremurul din 1977. Oricum, dosarul de la CNSAS arată că în septembrie 1989 s-a propus scoaterea de sub supraveghere informativă, pentru că „din măsurile întreprinse rezultă că nu desfășoară activitate dușmănoasă împotriva orânduirii noastre socialiste și nu întreține relații cu elemente urmărite. În prezent este grav-bolnav, imobilizat la pat și nu mai prezintă interes pentru securitatea statului". Cererea a fost aprobată la 7 octombrie 1989. Preotul Crăciun Oprea spune că lumea de ieri și de astăzi nu îl poate înțelege pe Arsenie Boca: „Ținea la smerenie. A fost un părinte care a cunoscut voia lui Dumnezeu și vroia ca oamenii să trăiască în credința creștină. Era foarte firesc în manifestare, modest, smerit în mod real. Spunea la fiecare pe șleau «Tu degeaba ai venit la spovedit, pentru că ai păcate!». Spunea adevărul omului de-a dreptul, în față!".

Crucea părintelui

Cu doi ani înainte să moară, Arsenie Boca a marcat locul în care își dorea să fie înmormântat: mănăstirea Prislop. Acest lucru este confirmat de către Daniel de la Vârșeț: „A decis atunci unde să fie înmormântat și ce rânduieli trebuiau urmate". Preotul Crăciun Oprea își amintește că în vara anul 1989 a văzut crucea din lemn a părintelui Arsenie Boca: „Pe părintele Arsenie l-am întâlnit ultima oară în viață în 1988, când am stat de vorbă pentru ultima oară. Apoi, în vara lui 1989, părintele Nicodim, · duhovnicul mănăstirii de la Prislop, un om pe care Arsenie Boca l-a prețuit foarte mult, mă cheamă într-o cămăruță și a scos, cu discreție, crucea părintelui. Era scrisă așa cum e astăzi, cu data nașterii și cu anul morții – 1989. Ulterior, am aflat că despre Nicodim a prevăzut de două ori cu mulți ani înainte că va fi mutat de la un așezământ bisericesc la altul și că i-a și spus că a treia oară îi va prevedea când își va lua zborul. Mi-a explicat atunci că a scris și anul morții pentru că așa i-a poruncit părintele Arsenie să scrie pe cruce, așa cum scrie acum. Păi dacă știa când îi va face bagajul lui Nicodim, cum să nu știe și când moare el?!".

Decesul și înmormântarea

În data de 28 noiembrie 1989, Arsenie Boca a plecat la Dumnezeu. A fost adus la mănăstirea Prislop, unde a fost înmormântat în 4 decembrie, în locul pe care îl alesese cu doi ani înainte. Potrivit lui Daniel la înmormântare au participat în jur de o mie de persoane. Normal, în presa vremii nu s-a scris niciun rând despre decesul părintelui. Cam 30 de preoți au participat la ceremonia de înmormântare. Preotul Oprea a fost unul dintre ei: „Nu știa lumea că a murit. Au venit credincioșii care au aflat. La înmormântare se privegheză în biserică, iar apoi l-am înconjurat pe părinte în jurul bisericii. Îmi amintesc că i-am sărutat mâna și pielea nu era tare ca la un mort. Din contră, era moale. I-am întrebat și pe alții care au fost acolo și au sesizat același lucru. Nu i s-au tăiat mâinile așa cum se vorbea". Pe de altă parte, la înmormântarea sa, în mulțimea de credincioși circula zvonul că Părintele Arsenie Boca ar fi fost ucis de Securitate tocmai pentru că ar fi spus că Ceaușeștilor li se apropie sfârșitul.

Astăzi, mormântul părintelui Arsenie a devenit loc de pelerinaj pentru români. Preoții spun că e chiar cel mai vizitat mormânt din România. Mai ales în Transilvania el este numit „Sfântul neîncoronat al Ardealului".

Monalise HIHN

RADIOGRAFII CULINARE

Gem de mure fierbinte pe mămăligă rece

Cu 20 de ani în urmă, prin zona Bacăului, cei de la ocoalele silvice se foloseau de localnici, pentru a culege, la normă, fructele de pe parcelele cu mure, zmeură și afine, special cultivate. Erau plătiți în bani sau cu o cantitate anume de fructe. Așa se face că, o mulțime de femei și copii, cu buletin, chiar și familii întregi, porneau la cules fructe. Munca era pentru o zi întreagă, cu o pauză de masă, la prânz.

Femei și copii, umblau printre rugii ghimpoși de mure, îmbrăcați în haine dintre cele mai ponosite, pentru că era aproape imposibil să nu-ți agăți o mânecă, un pantalon sau un batic. Unele femei, care au mai lucrat acolo și aveau mai multă experiență, luau pe lângă sticla cu apă pentru băut și câte o sticluță cu spirt, un ghem de vată și o fașă. Asta pentru cazul în care, zgârieturile erau mai adânci și sângerau tare.

Florica Pârvu, avea patru nepoți care-și petreceau vacanțele la ea, la țară. Locuiau la oraș, în Bacău. Vara asta erau tot la ea și-și petreceau timpul ca toți copiii, jucându-se. O vecină, a trecut pe seară și i-a spus că a început culesul la mure și a întrebat-o dacă vrea să meargă. Copiii s-au oferit, numai că bunica, știa ce greu este, așa că le-a retezat-o scurt și a zis că se duce numai ea, iar ei trebuie să stea cuminți acasă, până vine. Femeia a plecat când nu se luminase de ziuă, împreună cu vecina. S-au întors pe seară, frânte de oboseală, dar cu ceva bănuți în buzunar. A doua zi, aveau să se ducă iar.

Pe Florica o așteptau cu nerăbdare nepoții care prăduiseră toată mâncarea și erau numai guri flămânde pentru că nu le ajunsese mămăliga. Le-a încropit de mâncare, s-au spălat și s-au culcat toți. La ora 4:00, Florica s-a sculat, a pregătit o mămăligă mare, a fiert câteva ouă și ceva de mâncare pentru copii. A tăiat în două mămăliga cea mare, jumătate a lăsat-o pe masă, ca să o mănânce copii iar cealaltă jumătate a învelit-o cu un prosop, ca să nu se usuce și a pus-o în cuptorul sobei. Pentru masa de peste zi nepoata cea mare avea ce să le pună pe masă. Și mămăligă suficientă.

Florica își pusese ceva în gând, așa că nu-și mai luase sacoșă pentru pachețelul cu mâncare ci un coș de nuiele. A venit vecina la poartă și au plecat la cules mure. Pe drum tot apăreau oameni și de pe la alte case, ce-și dădeau binețe, formând un șir mormăitor.

Ajunși la lot, se împrăștiau, ținându-se în grupuri, pe familii sau cunoscuți, ca să se poată ajuta la caz de nevoie. De cum intrau în lot, culegeau tăcuți fructele încă pline de rouă apoi, limbile se dezlegau, începeau a-și spune una-alta, glumeau. Pe măsură ce se apropia ora de pauză, mâinile erau din ce în ce mai murdare și dureroase iar foamea îi răscolea. Fluierul șefului de lot anunța pauza. Unii mâncau pe unde se aflau. Florica și vecina, au rămas pe loc. Au mâncat repede și s-au apucat de treabă. Au avut spor și au luat bani buni, dar și câte un coș plin cu fructe.

Când a ajuns acasă, Florica a pus pirostriile și ceaunul cel mare în care a răsturnat murele, peste care a pus zahăr. Copiii mozoliți pe mâini și la guri, de murele pe care le luaseră deja, din coș, priveau nerăbdători la ceaunul ce se încinsese. Zahărul se dusese la fundul vasului și bunica amesteca cu grijă, să nu cadă nici o mură. Curând gemul s-a legat. Bunica îi pusese și zahăr vanilat ce-l făcea să miroasă îmbietor. Tensiunea nerăbdării copiilor se simțea în aer. După ce l-a considerat bine legat, femeia a scos jarul și a lăsat ceaunul să se răcească. S-a dus la cuptorul unde lăsase mămăliga, a pus-o pe masă, a tăiat felii grosuțe și a dat la fiecare câte una. A pus pe fiecare felie câte o lingură de gem fierbinte. Doamne! Ce minunat mirosea și ce gust divin avea! Ce dacă, un firicel de sirop mai rebel se scurgea într-o parte? Imediat un vârf de limbă avea să-l culeagă, gata răcorit, de mămăliga rece. Amestecul cald al gemului, dulce-acrișor-parfumat, cu mămăliga rece, ușor sărată, ce se topea în gură, îi îmbăta pe copii. Ce minunată prăjitură! Le-a rămas și acum în suflet.

Veronica BECTAȘ

Piesa „România" a luat Trofeul Mamaia '89 la Creaţie

Câștigătoarea Trofeului Mamaia '89 (sau, cum se numea atunci festivalul, „Concursul național de creație și interpretare ale muzicii ușoare românești"), la secțiunea Creație, a fost piesa „România", compusă de Temistocle Popa (muzică și text) și interpretată de Daniel Iordăchioae și Otilia Rădulescu. În acel an, compozitorului i s-a atras atenția că poate să scrie și piese cu tentă națională și așa a și făcut. „Piesa a fost bine făcută și a fost cântată foarte bine de acești interpreți, cu un text incredibil de frumos făcut tot de mine. Nu mă laud, dar am avut inspirație și am compus din plăcere", spune compozitorul.

Temistocle Popa l-a ales pe Iordăchioaie să interpreteze acest cântec deloc întâmplător: „Eu mai scrisesem câteva piese pentru el și i-am făcut și un disc, cu câțiva ani mai înainte. Era un tip care începuse să bată la poarta consacrării ca interpret. La Mamaia a făcut un duet foarte drăguț cu Otilia Rădulescu, foarte talentată și ea, dar de care din păcate nu s-a mai auzit, pentru că era din provincie. Această piesă a fost atât de plăcută, încât a obținut maximum de puncte, iar piesele celelalte au fost pe alte locuri, obținând un fel de mențiuni, alte tipuri de distincții", spune Temistocle Popa. Compozitorul nu mai știe ce sumă de bani i-a revenit ca plată pentru obținerea trofeului, dar crede că nu a fost vorba de mai mult de câteva sute de lei.

Temistocle Popa, a cărui compoziție, „România", a luat Trofeul Mamaia '89 la secțiunea Creație, crede și azi că fiecare artist trebuie să-și cânte țara, apele, prietenii, conducătorii...

„Ne chinuiam să compunem, nu ne obliga nimeni să facem ce făceam. De fapt, de când e lumea și pământul, compozitorii și creatorii, textierii, sunt datori să-și cânte țara. Alții își fac anual un festival cu cântece pentru țara lor. Noi nu facem asta, că suntem șmecheri, suntem «mai cu moț», ni se pare că patriotismul este un lucru desuet, ne temem de reacțiile celorlalți. Fiecare trebuie să-și cânte țara, să cânte apele, prietenii, conducătorii, și așa mai departe. După Revoluție am încercat să facem și noi lucrul ăsta, dar toți s-au luat de noi, ne-au acuzat că ne este dor de comunism, că tânjim după acele timpuri, aiurea! Așa că ne-am lăsat. Dar nu e bine. Peste niște ani o să regretăm", crede Temistocle Popa.

Compozitorul îi contrazice public pe cei care susțin că nu rămâneai în această breaslă dacă nu erai obedient și dacă nu te mulai după dorințele conducătorilor. „Atunci era o ordine, o disciplină. Degeaba spune lumea că au fost comenzi, nu era vorba de așa ceva, nu e adevărat. Eu tot cu un cântec naționalist, să-i zic, am mai luat încă un Mare Premiu la Mamaia, cu ani mai înainte de '89. Sunt singurul care am luat Marele Premiu de 2 ori la Mamaia – în 20 de ani, dar alții nu au luat nimic. Atunci era mult mai drastică trierea pieselor care intrau în concurs, nu ca astăzi". Ei, dar cine rezista în breaslă avea și un mic noroc, doar dacă și participa și la vreun festival. Pentru că – dezvăluie Temistocle Popa – festivalurile erau inevitabil urmate de o masă de protocol, la care se mânca bine. Că tot veni vorba despre mâncare, compozitorul mai spune că nu a avut „bafta" să stea la cozi, pentru că avea în casă o femeie care făcea acest lucru în mod frecvent.

Cum a fost Mamaia '89 din punctul de vedere al unuia din cei mai la modă artiști ai momentului? „Horia Moculescu mi-a compus un cântec foarte frumos cu un text splendid: «Prima iubire și ultima». Mi-a dat telefon și mi-a zis că, de fiecare dată când voi «culege» beneficiile acestui cântec, să le transmit persoanelor în cauză respectele domnului Moculescu", povestește Gabriel Cotabiță, concurent la cel mai popular festival de muzică ușoară românească, ediția 1989.

„Am depus cântecul la preselecția pentru Mamaia și... a fost respins! Tovarășa Cecilia Stan, secretarul de partid al Consiliului de Cultură, a zis că nu are nevoie de «răgetele lui Cotabiță» la acest festival (era și anul cu congresul al XIV-lea!!!). Norocul a fost că tovarășul Ladislau Hegheduș, care era secretar de stat și se ocupa de toate festivalurile, a spus că «Mamaia nu se poate face fără Cotabiță» și așa a intrat piesa «Trepte spre albastru»", povestește solistul. Piesele de valoare prezente în concursul de la Mamaia nu au primit premii, ci doar titlul de piese laureate. „Nu puteau să dea trofeul unei piese care să nu fie patriotic și atunci au ales această soluție! Nici o piesă nu se ridicase la nivelul sentimentelor patriotice, înălțătoare pe care trebuia să le conțină Trofeul Mamaia!

«Prima iubire și ultima» este însă acum socotită una dintre cele mai frumoase 80 de melodii ale muzicii românești!", continuă Cotabiță.

Istoria acestei piese nepatriotice nu se oprește aici. Pentru că nu intrase în competiție la Mamaia, dar fusese compusă și lumea știa de ea, trebuia lansată la radio și tv. „La radio a fost simplu, a devenit imediat un cântec favorit al românilor, cu televiziunea însă... Titus Munteanu și-a luat inima în dinți și a zis că o asemenea piesă frumoasă trebuie să treacă de comisia de vizionare. Am făcut filmarea, m-a rugat să nu mă mișc de loc, să nu transpir, etc. Nu m-am mișcat și aproape că nu am transpirat deloc! Prima comisie a respins piesa spunând că nu mă mișc pentru a ascunde părul lung pe care-l am la spate!! Eram tuns ca un inginer, ceea ce de altfel și eram! S-a agitat Titus si până la urmă a intrat o dată pe post", își amintește Gabriel Cotabiță.

Dana COBUZ
Anca STĂNESCU

Textul piesei „România" (Trofeul Mamaia '89 la secțiunea Creație)

„Din Carpați se-aude-un cântec
De legendă din trecut
Din țăria stâncilor de piatră
Plaiul Mioriței s-a născut.
România, glas de codri și izvoare
Viers de doină și balade împletești
România, glas de tulnic și mioare
Când de pace peste lume înfloresti.
Pe-nserat cântă cavalul
Când iubirile doinesc
Și când Dunărea-și trimite valul
Către țărm de mare românesc
România, cântec dulce de vioară,
Ești o floare nestemată între flori
România, te ridici mereu spre soare
Și aduci pe-al nostru plai frumoase zori.

FC ARGEȘ, DIN RĂU ÎN MAI RĂU

Campioană a României în două rânduri. Învingătoare în fața marelui Real Madrid și a Valenciei campionului mondial și golgeter al turneului final din '78, argentinianul Mario Alberto Kempes. Dobrin, dorit pe „Estadio Santiago Bernabeu" de însuși Santiago Bernabeu, celebrul președinte al clubului de pe Avenida Concha Espina din capitala Spaniei. Dobrin, ridiculizându-l pe Kempes. Ce vremuri! „Prințul din Trivale", împreună cu Ariciu, Ciolan, Marcel Pigulea, Remus Vlad, Jercan, Nedelcu, Frățilă, câștigătorii titlului în '72, ori cu Speriatu, Cârstea, Cristian, „Telu" Stancu, Bărbulescu, Radu II, Iovănescu, Doru Nicolae, laureații campionatului '78-'79, dând de pământ cu toată lumea bună a fotbalului nostru, inclusiv cu Steaua și cu Dinamo. Momente de care fanii pitești își aduc mereu aminte cu plăcere și pe care le invocă de câte ori este nevoie. Așa cum, probabil, au stat lucrurile și la finalul stagiunii '88-'89, ultima de dinainte de Revoluție, când FC Argeș a terminat abia pe locul 13, una dintre cele mai slabe clasări din istorie.

„Cine e vinovat de situația echipei? Adevărul adevărat e următorul: a cam secat rezervorul de fotbaliști din Pitești, mai ales de fotbaliști de valoare! Excelentul, dârzul și ambițiosul portar Speriatu (un exemplu de abnegație), acest libero cu «drept de națională» care a fost Stancu au început și ei să mai îmbătrânească, deși sunt încă vârfurile echipei (o confirmă media notelor) la 32 și, respectiv, 33 de ani pe care îi au. Îi urmează, ca vârstă, Ignat (31 de ani), S. Badea (31), Tănase (29), Voicu (29), Pârvu (28), D. Zamfir (28, dar el când e, când nu e la echipă).

Piteștenii au trecut prin cea mai neagră perioadă a anilor '80 FOTO: Revista SPORT

Până și Eduard, pe care îl consideram mereu pușt, a făcut 27 de ani. Deci, o generație care pleacă și alta care... nu prea vine", nota ziarul Sportul în urmă cu 20 de ani.

Tot atunci, președintele clubului la acea vreme, profesorul Dan Silvășan, explica: „S-a vorbit mult de o reconstrucție a echipei, dar ea nu s-a prea făcut. A fost, dacă vreți, o vorbă care să scuze rezultatele slabe. Nucleul a rămas același – Speriatu, Stancu, Voicu, Pârvu, Tănase, Eduard, Bănuță, Ignat, Badea. Au apărut Vlădoiu, G. Dumitru, apoi «noul val», adică Amărăzeanu, Prisăceanu, I. Gheorghe, Vilău, dar valori, nu, iar antrenorii Dumitru Nicolae Nicușor și Tănase Dima, tehnicieni recunoscuți, serioși, apreciați, nu au putut acoperi atâtea goluri, la care s-a adăugat și absența lui Radu II, care trebuia să revină în iarnă, dar n-a mai revenit". Una peste alta, FC Argeș a stat în sezonul '88-'89 într-un jucător, Eduard, reprofilat din fundaș în mijlocaș și devenit golgeterul echipei, și în „bătrânii" Speriatu și Stancu. La polul opus s-a situat Vlădoiu, jucător care ulterior avea să evolueze sub culorile tuturor celor trei mari echipe bucureștene, Steaua, Dinamo și Rapid, și căruia Sportul nu i-a făcut deloc o caracterizare favorabilă. „O promisiune neonorată care își mai dă și aere de vedetă, în loc să-și ajute echipa aflată pe un alarmant tobogan". În aceeași oală, o altă „speranță" a Argeșului, Grigoriu.

Daniel STAN

Linia de clasament

13. Argeș 34 13 7 17 40-50 30p

Puncte realizate pe teren propriu: 26 (a pierdut câte 2p la Dinamo și Steaua, câte 1p la Oțelul, FC Inter, FCM Bacău și FC Olt).

Puncte obținute în deplasare: 4 (câte 2p la FC Farul și ASA Târgu Mureș).

Golgeterii echipei: Eduard – 16 goluri (9 din 11 metri), Bănuță – 8, Ignat – 6, Vlădoiu – 3, D. Pârvu, C. Pană II – câte 2, S. Badea, Amărăzeanu, Dican – câte 1.

Jucători folosiți: 27; Eduard – 33 de meciuri, D. Pârvu – 32, P. Tănase – 30, Stancu – 29, Speriatu – 28, Bănuță, Țirchineci – câte 27, Voicu, Ignat – câte 26, Vlădoiu – 25, C. Pană II, D. Zamfir – câte 23, S. Badea – 21, Dican – 16, Vilău – 13, Amărăzeanu – 12, Hristea – 7, D. Ștefan, Grigoriu, Gheorghe Ion – câte 6, G. Dumitru, Prisăceanu – câte 4, Geoacă, Mușat – câte 3, Simion, Miftode – câte 2, Marcel Mihai – 1.

Media notelor echipei: 6,25.

Media notelor jucătorilor (pe baza a minimum 22 de jocuri): 1. Speriatu 6,83; 2. Stancu 6,69; 3. Eduard 6,68.

Cartonașe galbene: 37 (16 suspendări) – 15 jucători (cele mai multe: Ignat 5).

Cartonașe roșii: D. Ștefan (în etapa I), Hristea (în etapa a XXXII-a).

A beneficiat de 9 lovituri de la 11 metri: toate transformate (toate de Eduard); a fost sancționată cu 11 penalty-uri (9 transformate, 2 ratate).

AICI RADIO EUROPA LIBERĂ!

Soldaţii estici, agricultori şi constructori

Militarii folosiți pretutindeni în Europa de Est la culesul recoltelor ori săpat de șanțuri au constituit subiect de negociere între oficialii NATO și cei ai Tratatului de la Varșovia

În fiecare țară membră a Pactului de la Varșovia, mare parte a personalului militar este în mod curent implicată în activități care au prea puțin legătură cu apărarea națională. Au grijă de vite, ajută la recoltat, sapă șanțuri, lucrează la calea ferată și la construirea metroului. Acest fenomen este poate mai puțin evident în Germania de Est și mai răspândit în Uniunea Sovietică și în România.

Ministerul sovietic al Apărării are mai mulți porci decât oameni. Cei 7.000.000 de porci pe care îi deține sunt crescuți în 83 de mari ferme de stat militare (sovkhozes), și aproximativ 9.000 de unități militare din URSS își au propriile ferme. Ministerul mai are 80 de ferme cu vaci de lapte și aproximativ 100.000 de viței. Potrivit șefului de stat major, generalul Mihail Moiseev, soldații-agricultori sovietici mai cultivă 264.000 de hectare de teren agricol, cresc un sfert de million de oi și au grijă de un număr neprecizat de păsări. Soldații-fermieri produc aproximativ 60% din ouăle consumate de către membrii forțelor armate ale Sovietului, un sfert din cartofii consumați de aceștia și în jur de 20% din carnea consumată. (Ouăle sunt incluse în meniu doar în zilele de sărbătoare, în vacanțe și în zilele nelucrătoare. Rația anuală de carne pe cap de soldat este de 64 de kilograme iar pentru marinari este de 73 de kilograme).

Astfel de statistici extensive nu sunt disponibile pentru alte țări membre ale Pactului de la Varșovia, dar practica „auto-susținerii" agricole are, probabil, o largă răspândire. Ministerul de Externe maghiar a declarat că fiecare unitate militară maghiară este implicată în creșterea animalelor și în grădinărit; Ministerul Apărării din Polonia a raportat că personalul său asigură aproape tot necesarul de legume iar fermele aflate în îngrijirea militarilor produc aproximativ 7.500 de tone de carne anual.

În perioada recoltărilor, economiile socialiste din Estul Euopei nu au reușit niciodată să facă față de unele singure cerințe agriculturii. Deficiențele sunt foarte evidente toamna și este o tradiție în Europa de Est și în URSS să fie implicate diverse sectoare ale societății. Greul cade pe umerii elevilor și soldaților.

Până în 1983, peste un milion de soldați sovietici au fost trimiși pe ogoare, an de an, să ajute la cules; este și cazul miilor de soldați din unitățile cel mai bine pregătite pentru luptă, chemați special din Germania de Est. Acest exod anual ce implică oameni și camioane dinspre și spre Germania de Est sugerează că Pactul de la Varșovia nu pare să fi luat în serios pretinsele amenințări militare din partea NATO. Totuși, exodul poate fi un motiv de îngrijorare pentru comandanții sovietici din Germania de Est care se plâng că pierd timp prețios pentru antrenamente, că scade disponibilitatea militarilor pentru intervenții și că vehiculele au multe probleme mecanice la întoarcerea.

Dar, în Uniunea Sovietică, cel puțin, contribuția militară la recoltat, în ultimii ani, s-a axat, mai ales, pe asigurarea transportului și mai puțin pe oferta de mână de lucru. În toamna lui 1988, 30.000 de vehicule militare au cărat mai mult de 22.000.000 de tone de produse agricole, inclusiv 8.000.000 de tone de cereale.

Ajutorul dat de militari la recoltat este curent în Bulgaria, Cehoslovacia, Ungaria, Polonia și România. În România, un ziar militar special este publicat pentru soldații și marinarii care participă la „campania agricolă" în fiecare toamnă. (Forța Aeriană Română pare a fi scutită de asemnea îndatoriri și, este posibil, ca și unele trupe din armata de elită. Recoltatul este este una dintre îndatoririle recruților din armată dar un expert vestic a afirmat că marinarii români care se oferă voluntari pentru acest tip de muncă beneficiază de dublarea permisiilor anuale.)

Trupe de constructori

Doar în Uniunea Sovietică militarii au construit, dacă nu întregul, atunci mare parte din Aeroportul Internațional Sheremetevo din Moscova, clădirile pentru jocurile olimpice din Moscova, din 1980, Cosmodromul Baikonur și cea mai dificilă porțiune din calea ferată de pe Magistrala Baikal – Amur (BAM). În alte țări ale Pactului de la Varșovia, unitățile militare au construit obiective precum metroul din Varșovia, noul aeroport și Bulevardul Victoria Socialismului din București.

Munca forţată, astăzi

În vreme ce soldații și ofițerii din diverse corpuri de construcție nu sunt prea performanți, ei prezintă, totuși, câteva mari avantaje: sunt ieftini și merg acolo unde li se spune să meargă. Mai mulți analiști vestici au notat că aceștia au luat locul pușcăriașilor din lagărele de muncă din epoca lui Stalin. Ei pot fi și sunt folosiți în zone în care condițiile de viață și de muncă sunt proaste și unde ar fi dificil și scump să se utilizeze muncă civilă.

Un exemplu în acest sens este BAM unde trupele au făcut operațională secțiunea finală a sectorului estic, 156 de kilometri de cale ferată, în septembrie. Trupele militare au lucrat la BAM din 1974. În 1989 peste 500 de kilometri au fost asfaltați cu armata iar obiectivul final este de 20.000 de kilometri, până în 1995. Un ziarist sovietic care a vizitat una dintre aceste unități de construcție nu a plecat cu o impresie prea favorabilă. El a văzut soldați „cu părul vâlvoi" care nu-și salutau ofițerii și ofițeri care se plângeau că unitatea lor nu primește sprijinul cuvenit de la angajator, Ministerul Rus al Drumurilor. Vizitatorului i s-a spus că nu sunt suficiente corturi pentru dormit, uniforme de îmbrăcat, și nici chiar destule farfurii.

Contribuțiile sociale ale militarilor români

În România există unități specializate în construcții și, cu toate acestea, contribuția socială a soldaților obișnuiți este, poate, mai mare decât în orice altă țară membră a Pactului de la Varșovia. Dr. Jonathan Eyal, un expert în forțele militare est-europene de pe lângă Institutul Serviciilor Regale Unite din Marea Britanie, relatează că majoritatea recruților români beneficiază de o instrucție militară rudimentară înainte să se alăture „batalioanele de muncă". Acestea au propriile lor centre de comandă și proprii ale ziare și sunt folosite pentru construcția de drumuri și poduri, pentru a săpa canale, pentru recoltat. Alte surse relatează despre mici detașamente care ajută la repararea străzilor din orașele mai mari.

În termeni de forță militară convențională, NATO beneficiază de pe urma folosirii trupelor țărilor membre ale Pactului de la Varșovia pentru munca la fermă, pentru recoltat, pentru săpat șanțuri sau peticit străzi. Recruții care au petrecut prea puțin din timpul lor în uniformă și mai mult pentru a culege sfeclă sau a căra cereale nu sunt la fel de bine pregătiți pentru luptă precum cei care își dedică tot timpul instruirii militare. Cu excepția celor din România, totuși, acest tip de activități nu le afectează cu mult nivelul de pregătire militară.

Unitățile specializate în construcții, pe de altă parte, ar putea deveni o sursă de polemică în discuțiile de la Viena. Pactul de la Varșovia trebuie să ofere mult mai multe informații privind componența, instrucția și utilizarea acestor unități dacă se speră ca NATO să fie de acord să le excludă pe unele dintre ele sau pe toate din planurile de reducere care vor fi perfectate. Pașii care au fost făcuți în această direcție nu par suficienți pentru a convinge NATO că aceste forță nu contează în balanța militară.

Douglas Clark
Radio Europa Liberă (Munchen) – Raport al secției de cercetare, condusă de dr M. Shafir. Document din „Arhiva 1989", Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
(Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

anunţuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU

Institutul de biologie și Patologie Celulară, cu sediul în București, încadrează prin transfer în interesul serviciului următoarele categorii de personal: instalator instalații sanitare, biofizician, biolog, chimist și laborant cu domiciliul stabil în Municipiul București.

CIRA cu sediul în București încadrează de urgență conform legii 12/1971, pentru activitate de informatică, analiști și programatori, cu domiciliul stabil în București.

Fabrica de bere Grivița încadrează urgent: economist (ing), retribuire, gestionari, mecanic auto, economist.

ICRA București, Piața Cosmonauților încadrează conform Legii 12/1971 șefi depozite, lucrători comerciali, magazineri, mașiniști, tractoriști, revizor tehnic auto.

CENTROCOOP – Direcția Comercială din București încadrează prin concurs în condițiile legii nr. 12/1971, șef birou și economist principal.

Căutăm femeie îngrijire copil 5 ani.

Căutăm persoană îngrijire copil un an, Drumul Taberei.

VÂNZĂRI

Vând dormitor nuc, sufragerie nuc, minicalculator Casio, radio Vef, butelie voiaj și mare, mașină de cusut Singer.

Vând Videoplayer Goldstar, model VCP 4200 P, sigilat, telecomandă, convertor LNC și accesorii.

amintiri

vremea

Vremea a fost instabilă în toată țara, cu cerul temporar noros. Au căzut ploi însoțite de descărcări electrice și, pe alocuri, de grindină, în centrul, nordul și nord-vestul țării. În restul teritoriului a plouat izolat. Vântul a suflat slab până la moderat, cu intensificări în zonele de deal și de munte.

Pe alocuri, în depresiuni, s-a semnalat ceață. Temperaturile maxime au fost cuprinse între 14 și 23 grade, iar minimele s-au încadrat între 6 și 14 grade. În București, vremea a fost instabilă, cu cerul parțial noros. Vântul a bătut slab până la moderat. Temperaturile maxime s-au situat între 21 și 23 de grade, iar cea minimă între 14-16 grade.

tv 4 septembrie 1989

19:00 Telejurnal

19:25 Ctitorii ale Epocii de Aur. Epoca Nicolae Ceaușescu. Drumul noului, drumul performanței

19:45 Știința pentru toți; Redactor Dana Popescu

20.10 Tezaur folcloric

Pagini din istoria folcloristicii

O viață închinată cântecului – Ion Lucian; Redactor Marioara Murărescu

20:40 Industria – programe prioritare

În spiritul sarcinilor subliniate de tovarășul Nicolae Ceaușescu

Organizarea științifică și modernizarea în sprijinul creșterii calității produselor; Redactor Octavian Cepraga

21:00 Partidul și poporul

Înfăptuirea consecventă a principiului edificării socialismului cu poporul pentru popor

Redactor Florin Brătescu

21:20 Din lumea capitalului; Redactor Nicolae Melinescu

21:35 Ce-ți dorescu eu ție, dulce Românie! Versuri patriotice, revoluționare

21:50 Telejurnal

22:00 Închiderea programului

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

D'ALE FUMĂTORILOR

„Mă numesc Zadea Ion, domiciliat în Bacău, Str. Cornișa nr. 1, bl 38, sc. B, et. 1, ap. 5. Am cumpărat de la o tonetă trei pachete de țigări «TOP» produse de Întreprinderea de Țigarete Râmnicu-Sărat. În pachetele de «TOP» am găsit țigări «RECORD» și «CLUB». Mă întreb cum își fac datoria cei în cauză, iar diferența de preț în al cui buzunar a intrat?"

Ion Opriș din București, Str. Gral Florescu nr. 13, Sector 3: „Am cumpărat un pachet de «GOLF» cartonat și, deschizându-l, pe hârtia metalizată am citit «TRAGE». Am tras și toate țigările au căzut pe jos".

Ar putea fi niște „timide" încercări ale producătorilor înșiși, ca prin aceste „farse" să vă convingă că tutunul dăunează sănătății și-ar fi mai bine să vă lăsați de fumat. E o supoziție! Răspunsul îl așteptăm de la cei în cauză.

Liana Molnar
Flacăra, nr. 32/1989

Doctrina militară a României, asemănătoare cu cea a Iugoslaviei

În anul 1989, armata română își îndeplinea una dintre obligațiile care decurgea din prevederile Tratatului de la Varșovia: participarea la aplicațiile organizate de autoritățile de la București de comun acord cu Comandamentul Forțelor Armate Unite al Organizației Tratatului de la Varșovia. Decizia respectivă îi permitea lui Nicolae Ceaușescu să-și clameze permanent fidelitatea față de ceilalți membri ai alianței din care făcea parte, astfel: „România este membră a Tratatului de la Varșovia. Pornind de la aceasta, avem obligația să acționăm pentru întărirea colaborării cu armatele statelor socialiste membre ale Tratatului de la Varșovia, să realizăm acțiunile corespunzătoare de pregătire comună, pentru a fi întotdeauna gata să ne îndeplinim angajamentele asumate".

Pe fundalul propagandistic al frazei respective se reliefa însă doctrină militară a României.

După episodul cehoslovac din august 1968 și impunerea așa-zisei Doctrine Brejnev la nivelul Organizației Tratatului de la Varșovia, Nicolae Ceaușescu și-a manifestat în mod deschis unele idei antisovietice și a adoptat anumite hotărâri incomode pentru autoritățile de la Kremlin. Printre altele, liderul PCR a întreprins demersuri pentru menținerea permanentă a unităților armatei române în subordinea sa directă (inclusiv în caz de război), precum și pentru adoptarea rapidă a doctrinei războiului întregului popor pentru apărarea patriei. De exemplu, la reuniunea Prezidiului Permanent al CC al PCR din 11 septembrie 1968, s-a hotărât completarea proiectului românesc de statut al Comandamentului Forțelor Armate Unite. Acesta fusese deja aprobat la 10 iunie 1968, în ședința Consiliului Apărării. Printre altele, s-a stabilit că „rezolvarea problemelor generale stabilite de comun acord, îndreptate spre întărirea capacității de apărare a statelor participante la Tratatul de la Varșovia și îmbunătățirea structurii forțelor armate destinate a acționa în comun, se discută în Comitetul Politic Consultativ, intrând în vigoare pentru fiecare țară după aprobarea guvernelor respective".

Doctrina militară iugoslavă

O altă consecință a hotărârilor adoptate la 11 septembrie 1968 a fost studierea în detaliu a altor modele de organizare a apărării țării, în vederea punerii la punct a unei doctrine militare românești. Pe această linie s-a înscris, de exemplu, vizita efectuată în Iugoslavia de o delegație condusă de generalul Ion Gheorghe (2-7 iunie 1969). Cu acel prilej, șeful Marelui Stat Major român a participat la un „schimb de experiență în probleme de organizare și participarea întregului popor la apărarea țării". Generalul Ion Gheorghe a aflat că „Republica Socialistă Federativă Iugoslavia are o concepție proprie de apărare a țării, denumită «războiul general de apărare», al cărui principiu de bază constă în angajarea întregului potențial uman și material la lupta împotriva oricărui agresor".

În cursul vizitei șefului Marelui Stat Major român, reprezentanții iugoslavi au menționat faptul că „întregul popor este organizat și pregătit pentru participarea la apărarea țării, fiecare cetățean fiind inclus în una din următoarele componente: armata operativă, unitățile de apărare teritorială (corespunzător cu gărzilor patriotice) și unitățile de apărare civilă (corespunzător cu formațiunile de apărare locală antiaeriană). Toate elementele componente ale apărării naționale sunt pregătite pentru acțiuni de lungă durată, atât pentru operațiuni desfășurate în contact cu agresorul, cât și pentru lupta de rezistență pe teritoriul vremelnic ocupat".

Totodată, reprezentanții iugoslavi au precizat că nu au mai discutat cu nici o altă delegație străină despre chestiunile prezentate oaspeților români și că nu intenționau să promoveze un schimb de experiență asemănător cu alte state. În mod evident, era vorba despre un mesaj diplomatic, prin care iugoslavii doreau să spună că România era singurul stat membru al OTV cu care Belgradul dorea să colaboreze în domeniul organizării și conducerii sistemului național de apărare.

Organizarea militară a Iugoslaviei a fost studiată în detaliu la București. Astfel, în raportul trimis la 12 iunie 1969 de generalul-colonel Ion Ioniță lui Nicolae Ceaușescu, ministrul Forțelor Armate a afirmat: „Potrivit acestei concepții, se apreciază că pot fi imobilizate și nimicite pe teritoriul Republicii Socialiste Federative Iugoslavia circa 50 divizii inamice, fiind pregătiți să ducă lupta de rezistență pe timp îndelungat (până la 20 de ani)". Totodată, generalul-colonel Ion Ioniță a precizat în întregime prevederile articolului 7 din „Legea despre apărarea națională", adoptată la Belgrad, la 11 februarie 1969: „Nimeni nu are dreptul să recunoască sau să semneze capitularea țării sau a forțelor sale armate. Nimeni nu are dreptul să accepte sau să recunoască ocuparea țării sau a unei părți din ea".

O serie de principii care au stat la baza alcătuirii sistemului iugoslav de apărare națională au fost introduse în legislația românească, precum și în concepția generală de organizare și ducere a acțiunilor de luptă pe teritoriul României. Astfel, a fost elaborată „Legea nr. 14/1972 privind organizarea apărării naționale a Republicii Socialiste România" – în care s-au precizat obligațiile organelor și organizațiilor de partid, de stat și obștești, precum și obligațiile tuturor cetățenilor României în domeniul apărării patriei. În acel document s-a menționat în termeni categorici: „Este interzisă acceptarea sau recunoașterea vreunei acțiuni a unui stat străin sau a oricărei situații – indiferent de natura sa, inclusiv capitularea generală, ocuparea teritoriului național – care în timp de pace sau de război ar aduce vreo atingere suveranității, independenței naționale și integrității teritoriale a Republicii Socialiste România sau care ar slăbi în orice fel capacitatea sa de apărare. Orice asemenea act de acceptare sau recunoaștere este nul și neavenit, ca fiind contrar orânduirii de stat și intereselor supreme ale națiunii noastre socialiste". De asemenea, la Marele Stat Major a fost elaborată „concepția, metodele luptei de rezistență pe teritoriul vremelnic ocupat și programul de pregătire în acest sens al luptătorilor din gărzile patriotice". În același timp, au fost studiate „posibilitățile de amenajare de depozite secrete de armament și muniții pe teritoriul țării, cât și a asistenței medicale pe timpul luptei de rezistență în locuri și cu personal dinainte stabilit". Totodată, tinerii – cu vârste între 14 și 18 ani – au fost incluși într-un sistem de pregătire militară, pentru a acționa în caz de necesitate împreună cu gărzile patriotice, reînființate la 21 august 1968.

Dr Petre OPRIȘ

Pace

ORIZONTAL: 1) Dezideratul vital al omenirii. 2) Abil – Raport diferit de forțe. 3) Sunet de trompetă – Cântec. 4) Uniți pentru un țel comun – Scos din apă. 5) Mijloc de ritm – Frontiere violate. 6) Încercare de răpire a libertății unui stat (pe) – Biz! 7) Comparație – Pe o treaptă superioară. 8) Metal – Vise neîncepute – Începe munca. 9) Remiza la remiză – Râu în nordul țării – Legendă. 10) Pană – Ademenită. 11) Principii ce apropie oameni sau state.

VERTICAL: 1) Azi – Înțelegere. 2) Unul din principiile de bază ale coexistenței pașnice. 3) Teze scrise la jumătate – Folsite la țesut – Conducător în Statele Arabe. 4) Să rămână o jucărie pentru copii – Fluviu în Africa – Dă tonul la cântec. 5) Vârstă. 6) Stat pregătit pentru război. 7) Localitate în SUA – Alipite. 8) Propunerea RS România privind efectivele militare și a armamentului – Ren! 9) Sub protecție – Luna zilei victoriei. 10) Vocalele păcii – Expediate. 11) Articol posesiv – Start pentru tras cu arma (vb. Int.).

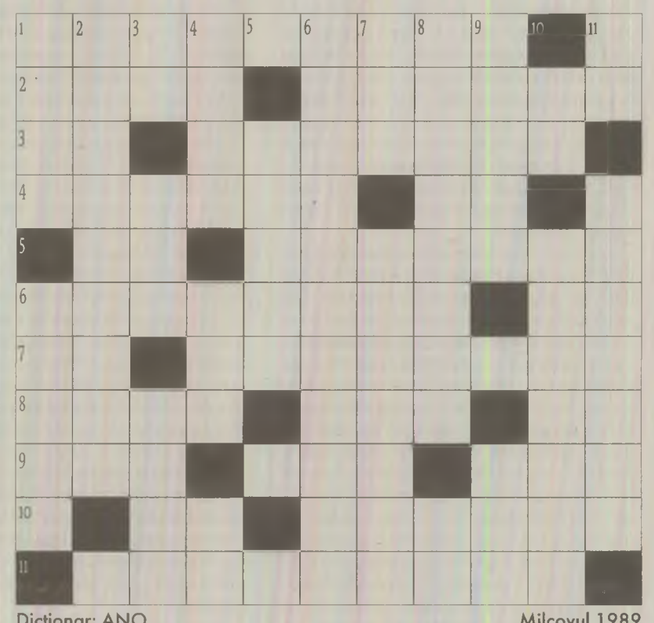

Dicționar: ANO Milcovul 1989

Scînteia
Director: Marius Tucă `Editori: Lavinia Betea (șef secție Istorie recentă), Cristina Diac, Florin Mihai, Ilarion Țiu, Alexandra Zotta (redactori secția Istorie recentă) Design: Ioana Bindea Redacția: Monalise Hihn, Dr Petre Opriș,
Pagini realizate cu sprijinul AGERPRES Agenția Națională de Presă AGERPRES